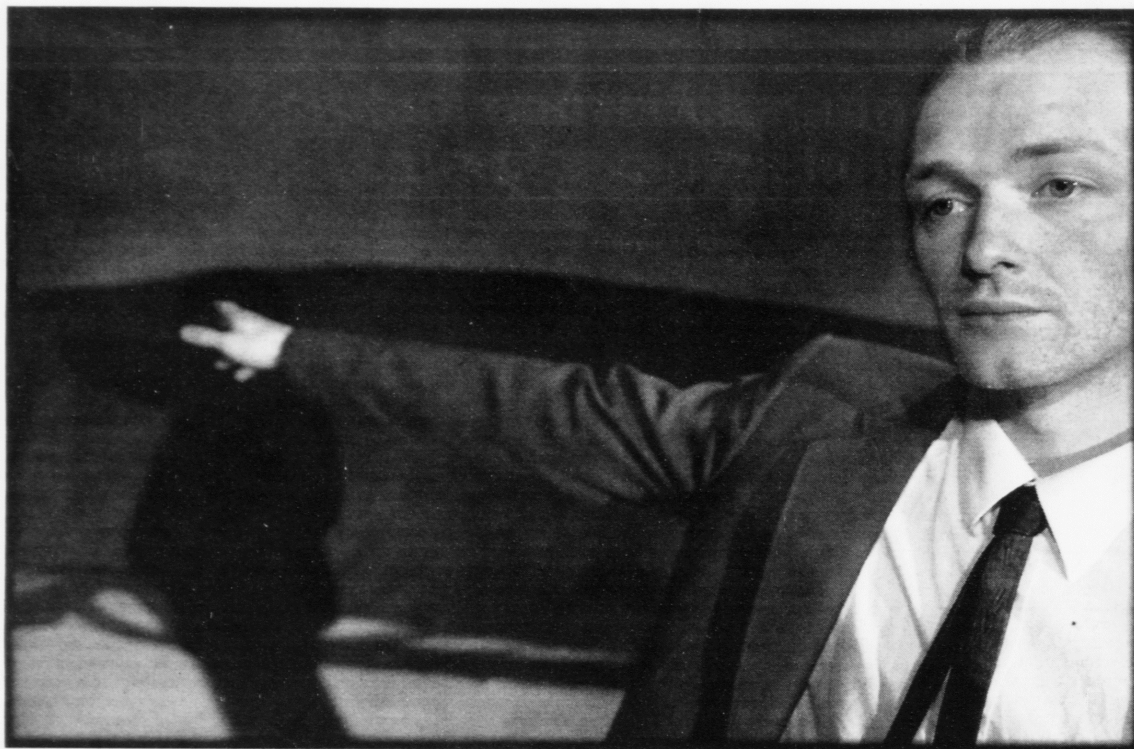

Ladys and gentlemen. This film is based on a true story. Soleiðis byrjar leikur og so vita vit, at her er talan um veruligar hendingar, hóast tær í hugaheimi flestu okkara kunnu tykja veruleikafjarar. Tað er harðskapur úr grov-astu skuffu, ið Hans bórð-reiðir við í hesum svenska leiki, ið Hans sjálvur hevur rítt

Frammaná

Einu lottuna kanst tú ikki torga Tórgarð. Næstu lottuna hevur tú djúpastu samkenslu við honum. Alt eftir hvørja grímu hann hevur latið seg í; tann ið bukar ella tann bukaði. Óndskapur er í pottinum á Meiarinum, tá Hans Tórgarð fer á pall við einmansleikinum um harðskap og buking. Ein leikur, ið ikki er fyri veikar sálir

Dagfinn Olsen
Mynd: Jens K. Vang

Hans Tórgarð er aftur farin einsamallur á pall. Bert Hans og ein stóllur eru á palli. Eingi onnur amboð, uttan kanska jakkin og slipsið, ið hann fer úr og í, alt eftir hvat krevst.

Á ein hátt er meira talan um frásøgukynstur, ið hevur til endamáls at fáa áskoðaran at gykla sær sín egna leik, men hetta megnar Hans Tórgarð so framúrskarandi, at ein sær fyri sær bæði peikipinnin Julius, sláandi pápan og rektaran, ið ikki blandar seg fyrr enn hann fær blóð í matin. Í sjálvum sær er eingin harðskapur á pallinum. Bert.

Hans Tórgarð, ið greiðir frá og letur seg í nakrar leiklutir. Tann stóri leikurin fer fram í hugaheiminum hjá áskoðaranum, ið ikki sleppur undan at mana fram ræðuleikarnar og siggja teir livandi fyri sær.

Grovur harðskapur

Ladys and gentlemen. This film is based on a true story. Soleiðis byrjar leikur og so vita vit, at her er talan um veruligar hendingar, hóast tær í hugaheimi flestu okkara kunnu tykja veruleikafjarar.

Tað er harðskapur úr grovastu skuffu, ið Hans bórðreiðir við í hesum

svenska leiki, ið Hans sjálvur hevur rítt.

Tað snýr seg um dreingin Erik, ið verður avbardur av pápanum. Við døgurðaborðið fær drongurin ein undur vangan, men hann er vanur við hetta og er klárur, tí hann hevur varmast eitt rykk undir høgri eyga á pápanum, ið boðar frá, at eitt slag er á veg.

Eftir døgurðan fara pápin og Erik inn í kamarið, tí døgurðabuking er á skránni. Mamman er í køkinum og ger kaffi. Sleidið er gerandisdagurin hjá Eriki.

Erik er eisini ein harður jassur í skúlanum og millum vinnmennin. Hann er leiðari í einum flokki, einum banda, og hann má sláast fyrri at halda bandannum saman og fyri at halda sína leiðarastøðu. Millum annað má hann eisini vísa, at hann kann taka bank. Hetta ger hann við at bjóða seg fram, tá lærarin við peikipinninum Julius hóttandi spyr, um nakar hevur hug at smakka Julius.

Í bandaverðini er kriminalitetur ein partur og endin á øllum er, at Erik verður blakaður úr skúlanum. Tá hann kemur heim, fær hann boð um, at nú skal hann á kostskúla. Glæður er hann, tí nú sleppur hann burtur og skal ikki berjast meira. Men har fer hann skeivur, tí hann kemur úr øskuni í eldin.

Onkur svíkir

At slíkir skúlar finnast, sum tann í leikinum, er ófatuligt. Her skal ikki farast í dýpdina við øllum tí, ið Eriki er fyri á skúlanum, tí alt skal ikki avdúkast, men eitt sindur kunnu vit siga.

Á skúlanum hava næmingarnir ábrygdina av at uppala hvønn annan. Tað vil siga, at eitt næmingaráð er. Har eru 12 limir. Eitt sindur bíblískt kanska.

Á odda er Silverhjelm og annars allir hansara lærusveinar av betra slagnum. Teir eita t.d. von ella eru av greivaætt. Og tað er við harðari hond, at teir halda hinum næmingunum undir sær, men við Eriki er óðrvísi, tí har hjálpir einki og hann gevur seg ikki.

Tað ger sjálvsagt ilt verri og Erik kemur fyri rættin - næmingaráðið. Men einki hjálpir og so má hann í fyr-akantini. Eitt stað, ein arena, har bardagar fara fram. Ella kanska rættari, har eldri næmingar revsa yngri, ið ikki akta.

Dagliga revsa hesir elstu hinar yngri undir bórðhaldinum og lærarnir blanda seg ongantíð. Einaferð gerst tó so galið, at teir mugu blanda seg, men tað er bert tí, at rektarin fær blóð í sína suppu. Tá kann hann ikki sita longur.

Erik fær ein vinnmann, Pierre. Ein lesihetur, ið ikki

tímur at berjast, og sum heldur av Ghandi og passivari mótstöðu. Erik gevur honum tó ikki rætt í hesum, tí hansara royndir eru, at tá nógv skulu standa saman, so er altíð onkur bangin í millum, ið svíkir. Erik metir, at ein má berjast ímóti harðskapinum.

Uttan at avdúka alt ov nógv kunnu vit siga, at tað enn fleiri harðir tilburðir eru og Erik endar á sjúkrahúsinum, har læknin spyr, um eisini hann er dottin í trappuni, tí tað er vanliga svarið hjá teimum, ið koma "har yvuri frá".

Teir 12 fáa ikki Erik rættiliga niður við nakkanum og gevast so við at leggjast á hann, men royna at raka hann aðrar vegir og ikki fyrr enn tá gerst rættuliga óhugnaligt. Í roynd og veru so spennandi og ófatuligt, at ein situr í aðrari verð. Í øðini og skelkaður. Leikurin skal upplivast!

Hesin skúlin, við buking, snobbum, rasismu og sálarligum harðskapi er okkum so ókendur, hóast vit øll vita, at børn kunnu vera hjartaleys hvør við annan. Men í hesum leikinum koma vit á annað stig. Veit ikki um ein kann kalla tað hægri stig, tí í veruleikanum er talan um primitivan harðskap, ið vit kanska øll eiga í okkum.

Menniskja

Í samrøðunum, vinalagnum, við Pierre finna vit Erik sum menniskja. Hesin slagsbróðurin, ið innast inni bert ynskir frið. Erik, sum hóast hann er bukaður alt lívið, hevur megi og skil fyri at hevja seg upp um og siggja heildarmyndina. At ein má berjast ímóti herðskapinum.

Óndskapurin er ein leikur um harskap! At ummæla leik er ikki lætt, men hesin leikur er veruliga ein trupul uppgáva. Ringt er at siga nakað stutt um hann, tí hann er skelkandi og so nógv er, ið skal sodnast. So nógvur hendingar. Og kanska kann leikurin eisini samanberast við heimssstöðuna, við tey lond, ið eru rakt av kriggi og harðskapi og har ein Silverhjelm við sínum lærusveinum situr við valdið. Eitt hav av móguleikum, ósvaraðum spurningum. Tað er, sum gevur hann so nógv at hugsa um, at ein kemur ikki á mál og kann halda fram at hugsa. Einku svar er, bert spurningar og ein fær kensluna av, at tímin er komin til sjálvrannsakan. Um ein so hevur bukað nakran, ella ikki. Tó verður sligið fast í leikinum, at øll eru bangin, tá tey berjast!

Gevur frammaná

Hans Tórgarð hevur gjørt eina frálíka týðing, ið riggar

væl á palli og liggur tætt at talumálinum. At hann t.d. sigur "gamli" um pápan ber boð um ungling, ið tosar, stuttligt og lætt. Somuleiðis, at sagt verður "...royki-pausa? Šakin!" Hevði her verið sagt "roykstøðgur? Gott!" ella okkurt annað, hevði leikurin mist flogið.

Hans megnar at standa einsamallur á palli, uttan at keða nakran. Tað hevur hann prógvað áður. Enn einaferð haldi eg, at Hans Tórgarð hevur tikið eitt megnar tak og er komin væl frá tí. Teir 60 minuttimur á Meiarinum saman við Hans Tórgarð og Óndskapinum kennast ikki langir og evnið í leikinum og leikarin berg-taka og geva okkum frammaná so ofta, at tað tekur tíð at koma fyri seg. Eftir leiklok er tilfar til tím-alangt kjak. Men fyrst skal sodnast og ein má koma seg yvir skelkin.

Ein leikur, ið øll fáa okkurt burtúr, hóast tey flestu helst siga evnið vera sær fjart. At framfara hann fyri eldri næmingum í skúlanum, sum ætlanin er, er gott hugskot. Her er uppi í fleiri skúlataskur av spurningum og kjakevnum til næmingar og lærara.

Ein leikur, ið gevur frammaná og skal siggjast og upplivast!